

PRÀCTIQUES RESTAURATIVES ALS JOCS ESPORTIUS ESCOLARS DE BARCELONA

Octubre 2024

INTRODUCCIÓ

El Consell de l'Esport Escolar de Barcelona (CEEb) té com a objectiu promoure una pràctica esportiva enriquidora i saludable, amb una visió plenament educativa de l'esport. Tenim la responsabilitat social de vetllar per una pràctica que promou la salut i el benestar emocional, segura i lliure de violència i de pressió de qualsevol mena sobre els infants i joves que la practiquen.

En els entorns esportius succeeixen diversos escenaris amb un ampli ventall d'emocions i comportaments que ens donen l'oportunitat per a l'ensenyament de valors, uns valors que continuaran beneficiant als nostres infants i joves a llarg termini i els podran transferir a altres aspectes de les seves vides. Per aquesta raó, és important generar pràctiques dins del context esportiu que promoguin un aprenentatge emocional i conductual adequat per una convivència sana i pacífica amb la resta i amb un mateix o mateixa.

El nostre propòsit és crear entorns on l'errada i el conflicte siguin rebuts com el camí per l'aprenentatge, com a una oportunitat per créixer. Volem fugir del càstig i la sanció com a únic recurs per actuar enfront de comportaments no desitjats i utilitzar pràctiques que ens brindin eines per gestionar de forma dialogada i participativa els conflictes i problemes de comportament, actuant des d'una vessant proactiva i reactiva.

Per aconseguir-ho hem dissenyat una sèrie d'actuacions, tenint en compte la metodologia de la Cultura de la Pau sobre resolució de conflictes, que ens permeten principalment tenir un caràcter més educatiu que no pas punitiu, utilitzant una sèrie de pràctiques (cercles restauratius, qüestionari restauratiu, mediació amb els participants), així com valors restauratius: diàleg, respecte, escolta activa, inclusió i empatia.

És des d'aquesta intencionalitat que va néixer el projecte "Pràctiques restauratives als Jocs Esportius Escolars de Barcelona", per donar un valor afegit a les nostres jornades i competicions construint un entorn saludable i pacífic en totes les àrees implicades.

ÍNDEX

1.	MARC GENERAL.....	4
2.	ACTUACIONS DEL CONSELL DE L'ESPORT ESCOLAR DE BARCELONA.....	5
2.1.	Actuacions restauratives davant del conflicte.....	5
2.1.1.	Qüestionari restauratiu	5
a.	Objectius.....	6
b.	Àmbit d'aplicació	6
c.	Procediment	7
2.1.2.	Reunió restaurativa	8
a.	Objectius.....	8
b.	Àmbit d'aplicació	8
c.	Procediment	9
2.2.	Actuacions futures del Consell de l'Esport Escolar de Barcelona.....	11

1. MARC GENERAL

En l'entorn esportiu es forgen i es posen a prova valors fonamentals que modelen el nostre caràcter i les nostres relacions. En cada partit, en cada entrenament, en cada interacció amb companys i companyes, així com adversaris i adversàries, se'ns ofereix una oportunitat per a aprendre lliçons sobre la vida i la convivència.

En aquest entorn, els conflictes no sols són inevitables, sinó que també són una oportunitat per a créixer i aprendre. La implementació de pràctiques restauratives en aquest context ofereix una perspectiva transformadora que pot redefinir la manera en què entenem i abordem els desacords i les tensions.

Les pràctiques restauratives se centren a reparar el dany i restaurar les relacions, en lloc de simplement castigar a les persones implicades. En l'esport escolar, on les emocions i la competència sovint eleven la intensitat dels conflictes, aquest enfocament resulta especialment valuós. En lloc de només imposar sancions que podrien exacerbar el ressentiment i la divisió, les pràctiques restauratives busquen comprendre les arrels del conflicte, promoure l'empatia i construir ponts de comunicació.

L'essència de les pràctiques restauratives és el diàleg obert i la participació activa de totes les parts afectades. En l'àmbit esportiu escolar, això significa que els i les participants tenen l'oportunitat d'expressar les seves perspectives i sentiments, i de treballar junts per a trobar solucions que beneficiïn a tothom. Aquest procés no sols facilita la resolució de conflictes, sinó que també enforteix la cohesió de l'equip i el sentit de comunitat.

En aquest context, l'esport es converteix en una poderosa eina per a la formació del caràcter i el desenvolupament d'habilitats interpersonals, demostrant que, a través de l'enteniment i la col·laboració, podem transformar els conflictes en oportunitats de creixement.

2. ACTUACIONS DEL CONSELL DE L'ESPORT ESCOLAR DE BARCELONA

2.1. Actuacions restauratives davant del conflicte

Davant de conflictes o comportaments inadequats a les jornades del JEEB, el CEEB convidarà a les persones implicades a fer una pràctica restaurativa proporcional a la gravetat de les conseqüències ocasionades.

Aquestes pràctiques són de caràcter voluntari i substitutori a les sancions mencionades en el règim disciplinari de la Normativa JEEB, és a dir, les persones implicades poden escollir si fer la pràctica restaurativa o complir amb el nombre de partits sancionats. S'ha de tenir en compte que quan la sanció consisteixi en suspensió per una o més jornades, s'haurà de complir immediatament després de ser imposada, a partir del primer partit que la persona sancionada hagués de participar. Per tant, les persones que seleccionin l'opció restaurativa hauran de finalitzar-la satisfactòriament per poder tornar a ser convocats o convocades pel seu equip, fent que la durada de la pràctica depengui de la disposició de l'esportista a realitzar-la.

La reincidència en qualsevol de les actituds fa que l'activitat a proposar sigui d'un grau superior.

Les pràctiques restauratives són les següents:

- Qüestionari restauratiu (accions lleus)
- Reunió restaurativa (accions greus o molt greus)

2.1.1. Qüestionari restauratiu

Activitat substitutòria per accions lleus en format en línia, via Moddle.

Aquesta activitat consta de dues parts:

- Lectura sobre el conflicte i l'enfocament restauratiu elaborat pel personal mediador de conflictes del CEEB amb l'objectiu d'eliminar el caràcter punitiu a la pràctica a realitzar.

- Qüestionari amb preguntes obertes i restauratives amb l'objectiu de transformar el conflicte mitjançant la reflexió, fomentant la responsabilitat i la comprensió.

a. Objectius

El qüestionari restauratiu és un ventall de preguntes obertes que tenen com a objectiu provocar un canvi de conducta a través de l'exploració i comprensió de les emocions i sentiments de les persones implicades, així com les conseqüències dels seus actes. Aquestes preguntes estan dissenyades per fomentar l'empatia, l'autoreflexió i la comunicació oberta sobre com se senten les persones en relació amb un conflicte o una situació determinada.

b. Àmbit d'aplicació

Aquesta eina de resolució de conflicte s'aplicarà a totes les jornades dels JEEB que impliquin als i a les participants amb llicència d'esportista, menors d'edat, en un conflicte.

A continuació s'anomenen els conflictes o comportaments inadequats que es podran resoldre mitjançant aquesta eina i es contemplen en el règim disciplinari de la Normativa JEEB:

- Pronunciar paraules grolleres o realitzar gestos antiesportius (article 2.3.2.a (1)).
- Desacatament o discussió de les decisions dels tutors o tutores de joc (article 2.3.2.b (1)).
- Fets que motivin el retard en començar o en reprendre un encontre (article 2.3.2.c (1)).
- Desconsideració envers al públic o altres persones que no pertanyen al joc (article 2.3.2.c (2)).

Quedaran exclosos de la pràctica restaurativa les persones majors d'edat (equip tècnic, tutor/a de joc, lliga jove), complint amb la sanció dels articles 2.3.2.a (1), 2.3.2.b (1), 2.3.2.c (1 i 2) 2.3.3 i 2.3.4, del règim disciplinari de la Normativa JEEB.

c. Procediment

i. Comunicació del conflicte

Qualsevol conflicte o comportament inadequat que tingui lloc abans, durant o després d'una jornada organitzada pels JEEB, es comunicarà a través del tutor o tutora de joc al Comitè de Competició del JEEB, sempre que estigui present. Si el conflicte succeeix sense la presència del tutor o tutora de joc, la mateixa entitat o persones afectades ho podran comunicar mitjançant un correu electrònic a competició@ceeb.cat i es farà arribar al Comitè de Competició.

ii. Valoració

Un cop arribat l'incident al Comitè de competició, aquest valorarà la gravetat del fet i seguint el règim disciplinari de la Normativa JEEB, aplicarà la sanció corresponent. Tota conducta inadequada i antiesportiva considerada lleu es comunicarà al Comitè Ètic i al personal mediador de conflictes del CEEB, que iniciarà el procés del "Qüestionari restauratiu".

iii. Presa de contacte

El personal mediador de conflictes del CEEB es posarà en contacte amb les persones implicades, seguint aquest ordre:

- Entitat
- Família
- Esportista

La trobada informativa a cada una de les parts consistirà en:

- Presentació i explicació de la trobada informativa
- Explicació del funcionament del procediment de la pràctica restaurativa i quins són els beneficis d'aquesta.
- Resolució de dubtes i consultes.

Si qualsevol de les parts no desitgen continuar amb la pràctica restaurativa que substitueix a la sanció, es donarà per finalitzat el procediment de la persona en qüestió i haurà de complir amb la sanció rebuda.

iv. Desenvolupament

Un cop iniciat el procediment, la persona o persones implicades rebran per correu electrònic l'activitat a realitzar: una lectura prèvia sobre el conflicte i l'enfocament

restauratiu, seguit d'un qüestionari amb preguntes obertes amb l'objectiu de prendre consciència i responsabilitzar-se per les seves accions i pels danys causats a altres, aconseguint una transformació de la conducta.

v. Finalització

La reflexió haurà de ser enviada al personal mediador de conflictes del CEEB, qui valorarà sí hi ha hagut un reconeixement de l'error, voluntat d'aprenentatge, intenció reparadora i compromís de canvi, per autoritzar a l'esportista a tornar a competir.

2.1.2. Reunió restaurativa

Activitat substitutòria per accions més greus en format presencial o en línia.

Aquesta activitat consta d'una o més reunions dinamitzades pel personal mediador de conflictes del CEEB amb les persones implicades en l'incident per dialogar sobre el que ha succeït, qui ha resultat afectat i què han de fer per reparar el dany ocasionat. El mecanisme utilitzat per la resolució del conflicte és la mediació.

a. Objectius

La reunió restaurativa té com a objectiu una reparació dels fets, fomentar la responsabilitat, promoure la comunicació oberta i l'empatia, restaurar i enfortir les relacions i prevenir futurs conflictes. Amb aquesta reunió cerquem transformar la manera en què s'aborden els conflictes i contribuir a un entorn més positiu, col·laboratiu i pacífic.

b. Àmbit d'aplicació

Aquesta eina de resolució de conflicte s'aplicarà a totes les jornades dels JEEB que impliquin als i a les participants amb llicència d'esportista, menors d'edat, en un conflicte.

A continuació s'anomenen els conflictes o comportaments inadequats que es podran resoldre mitjançant aquesta eina i es contemplen en el règim disciplinari de la Normativa JEEB:

- Insults, amenaces, comportaments racistes de paraula o gestuals, joc violent o perillós o actituds coercitives (article 2.3.2.a (2) i 2.3.2.b (2)).
- Intent d'agressió o repel·lir l'agressió (article 2.3.2.a (3) i 2.3.2.b (3)).
- Agressió directa, recíproca o simultània, sense repetició dintre de l'acte (article 2.3.2.a (4) i 2.3.2.b (4)).
- Agressió directa, recíproca o simultània, reiterada o lesiva (article 2.3.2.a (5) i 2.3.2.b (5)).
- Fets que motivin la interrupció anormal d'un encontre, definitivament o no, i que no es contemplin anteriorment (article 2.3.2.c (3)).
- Agressió a algun espectador (article 2.3.2.c (4)).

Quedaran exclosos de la pràctica restaurativa les persones majors d'edat (equip tècnic, tutor/a de joc, lliga jove), complint amb la sanció dels articles 2.3.2.a (2, 3, 4, 5 i 6), 2.3.2.b (2, 3, 4 i 5), 2.3.2.c (3 i 4), 2.3.3 i 2.3.4, del règim disciplinari de la Normativa JEEB.

c. Procediment

i. Comunicació del conflicte

Qualsevol conflicte o comportament inadequat que tingui lloc abans, durant o després d'una jornada organitzada pels JEEB, es comunicarà a través del tutor o tutora de joc al Comitè de Competició del JEEB, sempre i que estigui present. Si el conflicte succeeix sense la presència del tutor o tutora de joc, la mateixa entitat o persones afectades ho podran comunicar mitjançant un correu electrònic a competició@ceeb.cat i es farà arribar al Comitè de Competició.

ii. Valoració

Un cop arribat l'incident al Comitè de competició, aquest valorarà la gravetat del fet i seguint el règim disciplinari de la Normativa JEEB, aplicarà la sanció corresponent. Tota conducta inadequada i antiesportiva es farà arribar al Comitè Ètic del CEEB, responsable de resoldre situacions que generin problemes ètics a les competicions organitzades, que valorarà i determinarà les actuacions que s'han de dur a terme, conjuntament amb el personal mediador del CEEB.

Si les accions s'han considerat greus o molt greus, procediran amb l'activitat de "Reunió restaurativa" dirigida pel personal mediador de conflictes del CEEB.

iii. Presa de contacte

El personal mediador de conflictes del CEEB es posarà en contacte amb les persones implicades, seguint aquest ordre:

- Entitat
- Família
- Esportista

La trobada informativa a cada una de les parts consistirà en:

- Presentació i explicació de la trobada informativa.
- Explicació del funcionament del procediment de la pràctica restaurativa i quins són els beneficis d'aquesta.
- Explicació del rol del mediador o mediadora.
- Resolució de dubtes i consultes.

Si les parts decideixen continuar amb el procediment de mediació, es determinarà la data i lloc per dur a terme la reunió restaurativa.

Si qualsevol de les parts no desitgen continuar amb la pràctica restaurativa que substitueix a la sanció, es donarà per finalitzat el procediment de la persona en qüestió i haurà de complir amb la sanció rebuda.

iv. Desenvolupament

La pràctica restaurativa es pot desenvolupar de dues maneres segons el nombre de persones implicades:

- Si el conflicte ha estat ocasionat per una persona, es procedirà al desenvolupament de la reunió amb el mediador o mediadora del CEEB de manera presencial o en línia, segons la disponibilitat i preferència de la persona implicada.
- Si el conflicte ha estat ocasionat per més d'una persona, es realitzarà, en primer lloc, una reunió individual amb cada una de les persones implicades i, si totes les parts estan d'acord, es procedirà a dur a terme la reunió conjunta, preferiblement de forma presencial. Si una de les

persones no està predisposada a col·laborar, se seguirà el procediment de forma individual o grupal amb la resta, i aquesta persona en qüestió haurà de complir la sanció rebuda.

v. Finalització

El personal mediador de conflictes del CEEB serà el responsable de determinar sí hi ha hagut reparació i reconciliació del conflicte per autoritzar a les persones implicades a tornar a competir, sent possible la necessitat de fer més d'una reunió.

2.2. Actuacions futures del Consell de l'Esport Escolar de Barcelona

Al llarg d'aquest projecte, hem fet passos importants cap a la implementació de pràctiques restauratives en l'àmbit de l'esport escolar, promovent un entorn de respecte, col·laboració i resolució pacífica de conflictes entre els nostres infants i joves. Hem comprovat que aquestes metodologies no sols milloren les relacions interpersonals, sinó que també enforteixen els valors de responsabilitat i empatia dels i les esportistes.

No obstant això, som conscients que el camí no acaba aquí. El nostre objectiu és continuar treballant en aquesta línia, implementant actuacions proactives que reforcin la Cultura de la Pau en tots els factors implicats a l'esport escolar. Ens comprometem a continuar integrant aquestes pràctiques, no sols en resposta als conflictes, sinó com una manera de construir comunitats esportives més fortes, cohesives i basades en el respecte mutu.

El nostre compromís inclou:

1. Formació contínua de l'equip tècnic i tutors i tutores de joc per a continuar desenvolupant habilitats restauratives i eines de comunicació efectiva.
2. Integració de pràctiques restauratives abans, durant i després de l'activitat esportiva, fomentant l'enteniment mutu i la reflexió sobre el treball en equip.

3. Enfortiment de les xarxes de suport entre les famílies, promovent la seva participació activa en la creació d'un entorn esportiu saludable i pacífic.
4. Seguiment i avaluació continua de l'impacte d'aquestes pràctiques, adaptant les intervencions segons les necessitats de l'entorn esportiu.

Amb aquestes actuacions proactives, el nostre objectiu és crear una Cultura de la Pau en la qual tothom, des dels i les esportistes fins als adults involucrats, assumeixin un paper actiu en la promoció d'un ambient esportiu sa i pacífic.

Confiem que, amb el suport de tota la comunitat de l'esport escolar, podrem continuar construint un entorn que sigui no sols competitiu i formatiu, sinó també inclusiu, restauratiu i transformador.